

การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการสอบ TOEIC (การอ่าน)
ของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบินโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด
The Development of English Reading Skills for TOEIC Test of Students
in Aviation Business Management Using a Mind Mapping Technique

อรปวีณ์ กุลพรเพ็ญ¹ อิชยาพร ช่วยชู²

Onpawee Koonpornpen¹ and Ichayaporn Chuaychoo²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษในการสอบ TOEIC ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบินต่อการใช้เทคนิคแผนผังความคิด กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน ที่ลงทะเบียนในรายวิชาภาษาอังกฤษ ปีการศึกษา 2565 จำนวน 100 คน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการสอบ TOEIC (การอ่าน) จำนวน 3 แผน 2) แบบทดสอบวัดทักษะภาษาอังกฤษ จำนวน 100 ข้อ โดยนำมาจาก Barron's TOEIC: Test of English for International Communication (8th Edition) และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้เทคนิคแผนผังความคิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) คะแนนเฉลี่ยทักษะการอ่านภาษาอังกฤษในการสอบ TOEIC ของนักศึกษาหลังเรียนโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด ($\mu = 34.49$, $\sigma = 12.38$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\mu = 30.46$, $\sigma = 9.99$) และ 2) นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการใช้เทคนิคแผนผังความคิดโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุดต่อผู้สอนจากการนำเทคนิคแผนผังความคิดมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ($\mu = 4.76$) รองลงมาคือนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการใช้เทคนิคแผนผังความคิดในการจัดการเรียนรู้ ($\mu = 4.66$) และนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการพัฒนาทักษะการอ่าน ($\mu = 4.63$) ตามลำดับ

คำสำคัญ: TOEIC (การอ่าน) เทคนิคแผนผังความคิด ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ

¹อาจารย์ ดร. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, Lecturer Dr., Curriculum and Instruction Program, Faculty of Education, Kasetsart University

²อาจารย์ สาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน คณะวิทยาการจัดการ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์, Lecturer of Aviation Business Management, Panyapiwat Institute of Management

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: อรปวีณ์ กุลพรเพ็ญ, Onpawee.k9977@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) 10 มีนาคม 2567 วันที่แก้ไขบทความ (Revised) 29 สิงหาคม 2567 วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 30 สิงหาคม 2567

ABSTRACT

This research aimed to 1) compare the English reading skills in TOEIC test before and after the study of students in the aviation business management program and 2) study the satisfaction of aviation business management students toward the use of mind mapping technique. The target group was 100 undergraduate students in the aviation business management program who enrolled in English course, academic year 2022. Research instruments included: 1) 3 lesson plans for developing English reading skills for the TOEIC test (reading); 2) English skills test, comprising 100 questions, derived from Barron's TOEIC: Test of English for International Communication (8th Edition); and 3) a students satisfaction questionnaire on the use of mind mapping technique. The data were analyzed using mean and standard deviation.

The results showed as follow: 1) the mean English reading skills in TOEIC test of the students after learning using mind mapping technique ($\mu = 34.49$, $\sigma = 12.38$) was higher than before the learning ($\mu = 30.46$, $\sigma = 9.99$), and 2) students had the highest level of overall satisfaction with the use of mind mapping technique ($\mu = 4.67$). When examining satisfaction by aspect, students were most satisfied with the teacher's use of mind mapping technique in learning management ($\mu = 4.76$), followed by satisfaction with the use of mind mapping technique in learning management ($\mu = 4.66$), and satisfaction with the development of reading skills ($\mu = 4.63$), respectively.

Keywords: TOEIC (Reading), Mind mapping technique, English reading skill

ภูมิหลัง

ภาษาอังกฤษมีความจำเป็นและความสำคัญอย่างยิ่งในการเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะนำไปสู่การเปิดโลกกว้างทั้งในด้านการศึกษา ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านธุรกิจ รวมถึงด้านการประกอบอาชีพ ด้วยเหตุนี้ภาษาอังกฤษจึงได้นำมาใช้เป็นสื่อกลางหลักในการติดต่อสื่อสารของประชากรทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอุตสาหกรรมการบิน ด้วยวิถีของบุคลากรด้านอุตสาหกรรมการบินจำเป็นต้องติดต่อพบปะและสื่อสารกับชาวต่างชาติ จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญในเรื่องของทักษะการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับการสื่อสาร (ชลลดา มงคลวนิช และมัลลีน วุฒิลินธุ์, 2555, หน้า 18–26) และด้วยเหตุนี้การสมัครเข้าทำงาน ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรทั่วไปที่มีประสบการณ์การทำงานมาก่อนหรือนักศึกษาจบใหม่จึงมีการแข่งขันอย่างสูง

Test of English for International Communication (TOEIC) เป็นการประเมินทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับสถานที่ทำงานและชีวิตประจำวัน ซึ่งในปัจจุบัน บริษัทชั้นนำต่าง ๆ รวมถึงสายการบินทั้งในประเทศและต่างประเทศ

มีการกำหนดเกณฑ์คะแนนภาษาอังกฤษเป็นคุณสมบัติสำคัญสำหรับผู้ที่กำลังก้าวเข้าสู่โลกของการทำงาน หรือผู้ที่กำลังอยากเปลี่ยนงาน โดยแบบทดสอบนี้จะเป็นรูปแบบที่ประเมินทักษะการอ่านภาษาอังกฤษในที่ทำงาน คำถามในแบบทดสอบเป็นการจำลองสถานการณ์ในชีวิตจริงที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ทำงานทั่วโลก โดยผู้สอบจะได้รับการวัดทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ (ETS, 2022) เพราะฉะนั้น ผู้ที่มีความรอบรู้ในทักษะภาษาอังกฤษ จึงมีความได้เปรียบในการทำงานด้านธุรกิจการบิน ดังนั้น สถาบันการศึกษาจึงจำเป็นต้องปูพื้นฐานให้กับนักศึกษาอย่างเพียงพอเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การทำข้อสอบ TOEIC ก่อนที่จะจบการศึกษา

การอ่านเป็นกระบวนการทางความคิดและสื่อสารกันระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร โดยอาศัยความรู้เดิมแปลความหมายจากตัวอักษรสัญลักษณ์ คำ กลุ่มคำ หรือวลี และประโยค ออกมาเป็นความคิดอย่างมีเหตุผลโดยอาศัยความสามารถในการแปลความ การตีความ การจับใจความสำคัญและการสรุปความเพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างมีจุดมุ่งหมาย และหากสิ่งที่อ่านเป็นสิ่งที่เคยพบมาก่อน ผู้อ่านต้องใช้ความพยายามในการหาความหมายจากสิ่งที่อ่าน

ด้วยการเดาหรือหาตัวบ่งชี้ที่ปรากฏในข้อความมาช่วยในการอ่านให้การอ่านง่ายขึ้น และคงปฏิเสธไม่ได้ว่า การอ่านยังคงเป็นทักษะสำคัญสำหรับผู้เรียน เมื่อผู้เรียนต้องอ่านข้อมูลใด ๆ ผู้เรียนต้องเผชิญกับความท้าทายหลายประการที่ลดความสามารถในการเข้าใจเนื้อหา ตัวอย่างเช่น ความท้าทายที่เกี่ยวข้องกับความถี่พื้นฐาน ความเข้าใจทางวัฒนธรรม และความคุ้นเคยกับประเภทข้อความ มากไปกว่านั้น ความท้าทายที่สำคัญที่ผู้เรียนต้องเผชิญขณะอ่านข้อความ คือ การจำกัดความเข้าใจในภาษาและโครงสร้างประโยค (Gunning, 2002) เพราะฉะนั้น ผู้เรียนที่มีคำศัพท์น้อยและไม่มีความสามารถในการสร้างประโยคจะประสบปัญหาในการอ่านข้อความภาษาอังกฤษ ความเข้าใจภาษาและโครงสร้างประโยคที่ไม่เพียงพอเป็นอุปสรรคต่อผลลัพธ์สัมฤทธิ์ทางการเรียนในการอ่าน ดังนั้น จึงจำเป็นที่ผู้เรียนจะต้องมีความเข้าใจที่ครอบคลุมทั้งองค์ประกอบคำศัพท์และภาษา (Day & Bamford, 2001) นอกจากนี้ ความสามารถในการใช้คำศัพท์มีข้อได้เปรียบอย่างมากในการเพิ่มความเข้าใจในการอ่าน เนื่องจากช่วยให้ผู้อ่านสามารถสืบค้นความหมายที่ตั้งใจไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงความเข้าใจและการประยุกต์ใช้ไวยากรณ์ เป็นหนึ่งในเครื่องมือในการตรวจสอบการตีความความหมายของประโยคได้อีกด้วย

การใช้เทคนิค แผนผังความคิด (Mind Mapping Technique) เป็นเทคนิคที่ใช้แสดงแนวคิดที่เชื่อมโยงกัน และใช้ในการเสริมสร้าง จดจำ และพัฒนาความรู้ โดยมีหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ความรู้ความเข้าใจ (Cognitive sciences) ที่เกี่ยวข้อง แสดงให้เห็นว่าการแสดงภาพช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างแท้จริง (Davies, 2010) ลักษณะสำคัญของแผนผังความคิด คือ มีกฏน้อยมากในการที่จะสร้างแผนผังความคิด เพราะฉะนั้นผู้เรียนจึงสามารถใช้จินตนาการร่วมกับองค์ความรู้ได้อย่างไม่จำกัด (Buzan and Abbott, 2005) ไม่ว่าจะเป็นการเลือกใช้สี ความหนาของเส้นรูปภาพ หรือแผนภาพที่ใช้เพื่อการจดจำ (Davies, 2010) นอกจากนี้ การใช้เทคนิค แผนผังความคิดในการสรุปเนื้อหาบทเรียนเพื่อการสอบ TOEIC จะช่วยผู้เรียนสามารถเริ่มต้นการจัดระเบียบความคิดและข้อมูลที่เกี่ยวข้องในรูปแบบที่เข้าใจง่าย ทำให้ผู้เรียนสามารถมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดหลักและแนวคิดย่อยได้อย่างชัดเจน ซึ่งเป็นสิ่ง

สำคัญในการทำข้อสอบที่ต้องใช้การวิเคราะห์และตีความช่วยในการจดจำข้อมูลได้ดีขึ้น เนื่องจากการใช้ภาพและโครงสร้างช่วยกระตุ้นการจำมากกว่าการอ่านเนื้อหาแบบเรียงลำดับเพียงอย่างเดียว รวมถึงส่งเสริมทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ ทำให้ผู้เรียนสามารถจำแนกประเภทของข้อมูลและสร้างสรรค์ที่มีประสิทธิภาพได้ โดยเฉพาะในส่วนที่ต้องอ่านและเข้าใจข้อมูลที่ซับซ้อน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในข้อสอบที่มีการทดสอบความเข้าใจในเนื้อหา รวมถึงผู้เรียนยังสามารถใช้เทคนิค แผนผังความคิดในการทบทวนเนื้อหาได้อย่างรวดเร็วโดยไม่ต้องอ่านเอกสารทั้งหมดในแต่ละครั้ง อีกทั้งยังสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ เพราะผู้เรียนสามารถเห็นภาพรวมของเนื้อหาและการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ในขณะที่เตรียมตัวสำหรับการสอบ TOEIC ทำให้การเรียนรู้เป็นเรื่องที่ตื่นเต้นและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (Elnaggar, 2018) ซึ่งเทคนิค แผนผังความคิดนี้จะนำมาใช้ในแผนการจัดการเรียนรู้ในชั้นสรุป โดยแผนการจัดการเรียนรู้นี้ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป

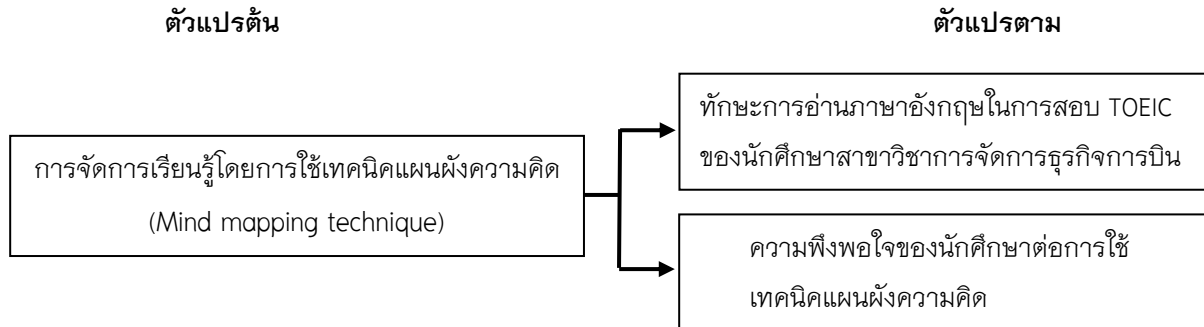
ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะผู้สอนภาษาอังกฤษจึงเห็นว่า นักศึกษายังมีปัญหาค้นหาในด้านทักษะอ่านภาษาอังกฤษในหลายประเด็นจากผลสอบ TOEIC ที่นักศึกษาสามารถทำคะแนนเฉลี่ยได้เพียง 200–300 คะแนนจากคะแนนเต็ม 990 เช่น ความไม่เข้าใจในเนื้อหาที่อ่านทำให้ไม่สามารถจับใจความได้ การขาดความคุ้นเคยกับรูปแบบข้อสอบที่มีความหลากหลาย รวมถึงการที่ไม่สามารถวิเคราะห์หรือตีความเนื้อหาได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ ยังมีปัญหาเรื่องเวลาในการทำข้อสอบที่จำกัด ทำให้ไม่สามารถอ่านและตอบคำถามได้อย่างละเอียด ส่งผลให้คะแนนสอบต่ำกว่าที่คาดหวัง นักศึกษาจึงจำเป็นต้องพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อเตรียมตัวให้พร้อมสำหรับการสอบในครั้งต่อไป ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำเทคนิค แผนผังความคิดมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ และเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเตรียมพร้อมสำหรับการสอบ TOEIC อย่างมีประสิทธิภาพจนสามารถสอบได้คะแนนถึงเกณฑ์ที่เป็นที่พึงพอใจ รวมถึงสามารถนำผลการสอบไปสมัครงานตามที่คาดหวังได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษในการสอบ TOEIC ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการจัดการธุรกิจการป็น

2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการจัดการธุรกิจการป็นต่อการใช้เทคนิคแผนผังความคิด

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาในกลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการจัดการธุรกิจการป็น ที่ลงทะเบียนในรายวิชาภาษาอังกฤษ ในปีการศึกษา 2565 จำนวน 100 คน ใช้ระยะเวลา 4 สัปดาห์ในการวิจัย โดยแบ่งเป็นสัปดาห์ละ 4.5 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 18 ชั่วโมง

2. แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ TOEIC (การอ่าน) ก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test) โดยลักษณะข้อสอบเป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 100 ข้อ วัดระดับความรู้ด้านทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการสอบ TOEIC (การอ่าน) โดยนำมาจาก Barron's TOEIC: Test of English for International Communication (8th Edition) ซึ่งหนังสือเล่มนี้ สอดคล้องกับมาตรฐานข้อสอบ TOEIC โดยมีเนื้อหาที่ตรงตามรูปแบบและประเภทคำถามในข้อสอบจริง รวมถึงแบบฝึกหัดการฟังและการอ่านที่หลากหลาย ซึ่งช่วยให้นักศึกษาพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษที่หลากหลาย นอกจากนี้ยังมีการนำเสนอเทคนิคและกลยุทธ์ในการทำข้อสอบ พร้อมกับคำอธิบายเหตุผลของคำตอบที่ถูกต้องและคำตอบที่ผิด ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจเชิงลึก ทำให้หนังสือเล่มนี้ เป็นแหล่งข้อมูลที่มีค่าในการสอนและการวิจัยเกี่ยวกับการสอบ TOEIC และการสื่อสารภาษาอังกฤษในระดับนานาชาติ (Lougheed, 2018)

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการสอบ TOEIC (การอ่าน) ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการจัดการธุรกิจการป็น โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด จำนวน 3 แผน รวมทั้งสิ้น 18 ชั่วโมง ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1: Incomplete Sentences จำนวน 9 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2: Text Completion จำนวน 4.5 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3: Reading Comprehension จำนวน 4.5 ชั่วโมง

ประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 3 แผน โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน/ภาษาอังกฤษ จำนวน 5 คน พบว่า ภาพรวมของแผนการจัดการเรียนรู้ มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 จากคะแนนเต็ม 5

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้เทคนิคแผนผังความคิด เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ โดยได้ประยุกต์แบบสอบถามมาจากงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบแผนที่ความคิดที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา พลังงานและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัย

เทคโนโลยีพายัพและบริหารธุรกิจ (เวทดาว บุญตา, 2559) และนำแบบสอบถามและเครื่องมือประเมินเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม (IOC) โดยผลการพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามมีค่าเท่ากับ 1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ได้ดำเนินการทดลองในปีการศึกษา 2565 จำนวน 18 ชั่วโมง โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการทดลอง ดังนี้

1. นักศึกษาทำแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ TOEIC (การอ่าน) ก่อนเรียน จำนวน 100 ข้อ
2. จัดการเรียนรู้ให้แก่ นักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน ตั้งแต่เดือนกันยายน-ตุลาคม 2565 เป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการสอบ TOEIC (การอ่าน) โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด จำนวน 3 แผน ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นนำ ขั้นสอนและขั้นสรุป โดยในขั้นนำจะเริ่มจากการทบทวนความรู้เดิมของนักศึกษาเพื่อกระตุ้นให้นึกถึงความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อบทเรียน ส่งเสริมการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับเนื้อหาใหม่ รวมถึงเริ่มการแนะนำคำศัพท์ที่สำคัญเพื่อเสริมสร้างความรู้ด้านคำศัพท์ ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น ต่อมาในขั้นสอน นักศึกษาจะได้อ่านบทความเพื่อศึกษาโครงสร้างทางภาษามีคำศัพท์หรือไวยากรณ์ที่สำคัญ และร่วมกันสังเคราะห์ประเด็นทางภาษาร่วมกับผู้สอน เพื่อฝึกให้นักศึกษาสามารถแยกแยะประเด็นสำคัญจากเนื้อหา และเพื่อเตรียมการสร้างแผนผังความคิดเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลได้ และในขั้นสรุปนักศึกษาจะสรุปเนื้อหาสำคัญโดยใช้แผนผังความคิดเพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์และการจัดระเบียบข้อมูล ช่วยให้สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดต่าง ๆ ในบทเรียน
3. เมื่อนักศึกษาเรียนจบบทเรียนให้ดำเนินการทำแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ TOEIC (การอ่าน) หลังเรียน พร้อมตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้เทคนิคแผนผังความคิด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ TOEIC (การอ่าน) ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยการใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจโดยการใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งผู้วิจัยกำหนดการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยไว้ดังนี้

4.51–5.00	หมายถึง	พึงพอใจในระดับมากที่สุด
3.51–4.50	หมายถึง	พึงพอใจในระดับมาก
2.51–3.00	หมายถึง	พึงพอใจในระดับปานกลาง
1.51–2.50	หมายถึง	พึงพอใจในระดับน้อย
1.00–1.50	หมายถึง	พึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ TOEIC (การอ่าน) ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษา สาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด แสดงได้ดังตาราง 1 และตาราง 2

ตาราง 1 ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ TOEIC (การอ่าน) ก่อนและหลังเรียนของนักศึกษา สาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบินที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด

การทดสอบ	N	μ	σ
ก่อนเรียน	100	30.46	9.99
หลังเรียน	100	34.49	12.38

จากตาราง 1 พบว่า ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษในการสอบ TOEIC ของนักศึกษาหลังเรียนโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สูงกว่าก่อนเรียน ($\mu = 34.49$, $\sigma = 12.38$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\mu = 30.46$, $\sigma = 9.99$) โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบก่อนเรียน มีค่าเท่ากับ 30.46 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9.99 คะแนน และค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบหลังเรียน มีค่าเท่ากับ 34.49 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 12.38 คะแนน

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน
ของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน
ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคแผนผัง
ความคิด จำแนกตามแต่ละส่วนของข้อสอบ

ส่วนข้อสอบการอ่าน	คะแนนเฉลี่ย		ผลต่าง
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	
การเติมประโยคให้สมบูรณ์ (Incomplete Sentences)	10.64	12.44	1.80
การเติมข้อความให้ สมบูรณ์ (Text Completion)	3.35	3.72	0.37
การอ่านข้อความ (Reading Comprehension)	16.47	18.33	1.86
รวมทั้ง 3 ส่วน	30.46	34.49	4.03

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่า คะแนนเฉลี่ยทักษะการอ่าน
ภาษาอังกฤษในการสอบ TOEIC ของนักศึกษาหลังเรียนโดยใช้
เทคนิคแผนผังความคิดสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีคะแนนเฉลี่ย
เพิ่มขึ้น 4.03 คะแนน เมื่อพิจารณาในแต่ละส่วนของข้อสอบ
นักศึกษสามารถทำคะแนนสอบด้านการอ่านข้อความได้ดีขึ้น
กว่าเดิมมากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 1.86 คะแนน
ด้านการเติมประโยคให้สมบูรณ์ มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 1.80
คะแนน และด้านการเติมข้อความให้สมบูรณ์ มีคะแนนเฉลี่ย
เพิ่มขึ้น 0.37 คะแนน ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้เทคนิค
แผนผังความคิด พบว่า โดยภาพรวมนักศึกษามีความพึงพอใจ
ต่อการใช้เทคนิคแผนผังความคิดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.67$)
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจ
มากที่สุดต่อผู้สอน จากการนำเทคนิคแผนผังความคิดมาใช้ในการ
จัดการเรียนรู้ ($\mu = 4.76$) รองลงมาคือมีความพึงพอใจ
ต่อการใช้เทคนิคแผนผังความคิด ($\mu = 4.66$) และมีความพึงพอใจ
ต่อการพัฒนาทักษะการอ่าน ($\mu = 4.63$) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่าน
ภาษาอังกฤษเพื่อการสอบ TOEIC (การอ่าน) ของนักศึกษา
สาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบินโดยใช้เทคนิคแผนผัง
ความคิด มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ
TOEIC (การอ่าน) ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้
เทคนิคแผนผังความคิด แสดงให้เห็นว่าคะแนนหลังเรียน
สูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียน มีค่าเท่ากับ
30.46 และค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนมีค่าเท่ากับ 34.49
อย่างไรก็ตาม ในประเทศไทยยังคงพบงานวิจัยได้น้อยมาก
ที่นำเทคนิคแผนผังความคิดมาใช้ในการพัฒนาทักษะการอ่าน
เพื่อการสอบ TOEIC โดยเฉพาะ ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ
งานวิจัยของ Honke (2014, pp. 39–56) เรื่อง Practical Application
of Mind Mapping to Learning English โดยเป็นการรวบรวม
รายละเอียดของผู้ที่ใช้แผนผังความคิดในการสอนภาษาอังกฤษ
ในประเทศญี่ปุ่น โดยเฉพาะเพื่อการสอบ TOEIC โดยกล่าวว่า
การเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบ่งออกเป็นสองประเภทหลัก คือ
การป้อนข้อมูลและผลลัพธ์ ซึ่งการป้อนข้อมูลคือการอ่านและ
การฟัง ซึ่งการที่ผู้เรียนจะได้มาซึ่งคำศัพท์และไวยากรณ์นั้น
มาจากการอ่านนั่นเอง และสิ่งสำคัญที่จะทำให้การอ่าน
ประสบความสำเร็จได้ คือ การใช้แผนผังความคิด โดยอาจจะ
แบ่งเนื้อหาที่ต้องการจะเรียนรู้จากบทอ่านเพื่อนำข้อมูล
แจกแจงใส่ในแผนผังความคิด เช่น การกำหนดจำนวนคำศัพท์
ที่อ่านหรือพบเจอบ่อยที่สุด Suffix Idiom หรือสถานการณ์
สำคัญ ๆ บทเรียนนั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ผู้วิจัยได้
กำหนดไว้ในแผนการเรียนรู้ เช่น สถานการณ์ที่อ่าน จำนวน
คำศัพท์ที่รู้และคำศัพท์ที่ไม่เคยพบ รวมถึงชนิดของคำ เป็นต้น
นอกจากนี้ งานวิจัยของ รจเลข เหลลาลาภะ และศิริพงษ์
เพ็ญศิริ (2555, หน้า 57–63) แสดงผลของการวิจัยการพัฒนา
กิจกรรมการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้แผนผัง
ความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ว่าผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น โดยคิดเป็นร้อยละ 71.10
ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยกล่าวได้ว่าแผนผังความคิด
มีส่วนช่วยในการวิเคราะห์ จัดแนวความคิด เล่าเรื่อง และ
สรุปบทเรียนที่สำคัญได้เป็นอย่างดี อีกทั้งนักเรียนยังสนุกสนาน
และมีความสุขในการเรียนรู้เมื่อผสมผสานเนื้อหาความรู้
กับการใช้สี สัน สัญลักษณ์ และรูปภาพที่สดใสจนกลายเป็น
สิ่งน่าจดจำและง่ายยิ่งขึ้นสำหรับผู้เรียน ด้วยเนื้อหาบทอ่าน
ของข้อสอบ TOEIC (การอ่าน) เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ใน
บริบททางธุรกิจที่ผู้เรียนจำเป็นต้องวิเคราะห์และสังเคราะห์
ข้อมูลจากการอ่าน เช่น บริบทการท่องเที่ยว การโรงแรม

ร้านค้า การเลื่อนตำแหน่ง การค้าขาย และอื่น ๆ โดยมีทักษะที่คาดหวังตามที่กำหนดไว้ ได้แก่ 1) ความเข้าใจสาระสำคัญของบทสนทนา (Topic/Main idea) การสร้างบทสรุปของข้อมูลจากรายละเอียด (Inference) การตีความข้อมูลจากรูปภาพหรือตาราง (Detail/Implied meaning) และการคาดเดาคำตอบจากข้อมูลสำคัญ (Implied meaning/Meaning in context) (ETS, 2022) นับได้ว่าเหมาะสมต่อการนำแผนผังความคิดมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมถึงงานวิจัยของ รจเลข เหลาลาภา และศิริพงษ์ เพ็ญศิริ (2555, หน้า 57–63) ยังแสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องในด้านของความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิดที่มีค่าเฉลี่ยที่มากถึง 4.84 อีกด้วย

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน แสดงให้เห็นว่านักศึกษาสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบินมีความพึงพอใจต่อการใช้เทคนิคแผนผังความคิดในการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการสอบ TOEIC ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย (μ) อยู่ที่ 4.67 ซึ่งบ่งชี้ว่าวิธีการนี้ได้รับการตอบรับที่ดีจากนักศึกษา และแสดงถึงประสิทธิภาพในการช่วยเพิ่มความเข้าใจและการตีความเนื้อหาในภาษาอังกฤษได้อย่างมีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อผู้สอนมากที่สุดในการนำเทคนิคแผนผังความคิดมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ($\mu = 4.76$) ซึ่งสะท้อนถึงความสำคัญของบทบาทผู้สอนในการนำเทคนิคผังความคิดมาใช้ในการสอน และสามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ความพึงพอใจในการใช้เทคนิคแผนผังความคิด ($\mu = 4.66$) ช่วยนักศึกษาในการจัดระเบียบความคิดและเนื้อหา ให้สามารถเข้าใจและจำเนื้อหาได้ดีขึ้น โดยพบว่า การใช้เทคนิคนี้ทำให้การอ่านมีความคล่องแคล่วมากขึ้น และความพึงพอใจต่อการพัฒนาทักษะการอ่าน ($\mu = 4.63$) ยังแสดงให้เห็นว่านักศึกษาเชื่อมั่นว่าการใช้เทคนิคแผนผังความคิดสามารถช่วยพัฒนาทักษะการอ่านให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยนักศึกษามีความเข้าใจความสำคัญของเนื้อหาที่อ่านได้ดีกว่า และสามารถนำไปใช้ในการเตรียมตัวสำหรับการสอบ TOEIC ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Elnaggar (2018) พบว่า การใช้เทคนิคแผนผัง

ความคิดมีผลดีต่อการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยช่วยเพิ่มความเข้าใจในเนื้อหา ทำให้ผู้เรียนสามารถจับประเด็นสำคัญได้ดีขึ้น นอกจากนี้ งานวิจัยของ Farrand, Hussain & Tuck (2002) ยังแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของเทคนิคการจัดระเบียบความคิดในการเรียนรู้ ซึ่งช่วยในการจำและการประยุกต์ใช้ความรู้

อีกทั้งผลงานวิจัยของ อลงกรณ์ สิมลา และรินทร์ ชีพอรณีย์ (2561, หน้า 1348–1361) เรื่อง “การใช้แผนผังมโนทัศน์เพื่อส่งเสริมการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” พบว่า ศักยภาพของแผนผังมโนทัศน์ในฐานะเครื่องมือในการสอนการอ่านภาษาอังกฤษ ช่วยให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงแนวคิดและความสัมพันธ์ระหว่างคำศัพท์และเนื้อหาได้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้นักเรียนสามารถจดจำข้อมูลได้ง่ายขึ้น ซึ่งการเรียนรู้ผ่านแผนผังมโนทัศน์ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาที่อ่านได้ดียิ่งขึ้นและสามารถประเมินผลการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อีกทั้งงานวิจัยที่น่าสนใจของ พิศดาวาส นามทอง และคิดดา เยี่ยมขนิติถาวร (2566, หน้า 43–56) ซึ่งได้จัดทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ผลการใช้แผนผังความคิดที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดจันทาราม จังหวัดนครศรีธรรมราช” โดยพบว่า การใช้แผนผังความคิดช่วยให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงแนวคิดและความสัมพันธ์ระหว่างคำศัพท์และเนื้อหาได้ดีขึ้น ส่งผลให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาที่อ่านและช่วยในการจดจำข้อมูลได้ง่ายขึ้น โดยผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นถึงศักยภาพของแผนผังความคิดในการช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ในทางปฏิบัติที่นำไปสู่การปรับปรุงแผนการสอนภาษาอังกฤษให้ครอบคลุมการใช้แผนผังความคิดอย่างเป็นระบบ

นอกจากนี้ งานวิจัยของ ลฎาภา คิมอั้ง, ภาวิณี เจริญศิริ สุทธิกุล และอุบล มาระ (2566, หน้า 49–63) เรื่องการใช้แผนผังความคิดเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักศึกษา การศึกษานี้เปรียบเทียบทักษะการอ่านจับใจความของนักศึกษาศึกษาชั้นปีที่ 1 ก่อนและหลังการใช้แผนผังความคิด พบว่าคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญ

โดยค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 38.81 เป็น 46.15 แสดงถึงพัฒนาการที่ดี นอกจากนี้ นักศึกษายังมีทัศนคติที่ดีต่อการใช้แผนที่ความคิด ค่าเฉลี่ยทัศนคติอยู่ที่ 4.16 จาก 5 นักศึกษาเห็นว่าเทคนิคนี้ช่วยให้คิดวิเคราะห์และจดจำเนื้อหาได้ดีขึ้น และยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในรายวิชาอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัย ผู้สอนสามารถวิเคราะห์ลักษณะของนักศึกษาเป็นรายบุคคลที่ได้คะแนนอยู่ในเกณฑ์ที่ดี จากผลการสอบหลังเรียน ว่านักศึกษามีวิธีการเรียนหรือเทคนิคการเรียนอย่างไร จนสามารถทำคะแนนได้ตามเป้าหมาย เพื่อนำมาต่อยอดและนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ชลลดา มงคลวนิช และมัสนลิน วุฒิสินธุ์. (2555). ความสัมพันธ์ของการได้งานทำกับผลคะแนน TOEIC และคะแนนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว. *วารสารกระแสวัฒนธรรม*, 13(23), 18–26.
- พิรดาวาส นามทอง และ ดิตา เยี่ยมขันติถาวร. (2566). ผลการใช้แผนผังความคิดที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดจันทาราม จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 15(1), 43–56.
- รจเลข เหลลลาภะ และศิริพงษ์ เพี้ยศิริ. (2555). การพัฒนากิจกรรมการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 35(4), 57–63.
- ลฎาภา คิมอิ่ง, ภาวิณี เจริญศิริสุทธิกุล และอุบล มະระ. (2566). การใช้แผนที่ความคิดเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักศึกษา. *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย*, 5(3), 49–63.
- แหวดดาว บุญดา. (2559). การพัฒนาการจัดเรียนการสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบแผนที่ความคิดที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาพลังงานและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเทคโนโลยีพายัพและบริหารธุรกิจ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อลงกรณ์ สิมลา และรินทร์ ชีพอารณัย. (2561). การใช้แผนผังมโนทัศน์เพื่อส่งเสริมการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 11(3), 1348–1361.
- Buzan, T. & Abbott, S. (2005). *Mind Maps for kids: Max your memory and concentration*. London: Thorsons.
- Davies, Martin. (2010). Concept mapping, mind mapping and argument mapping: what are the differences and do they matter?. *High Educ*, 62, 279–301.
- Day, R. R. & Bamford, J. (2001). *Extensive Reading in the Second Language Classroom*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Elnaggar, A. (2018). The Impact of Mind Mapping on Enhancing EFL Learners' Reading Comprehension. *International Journal of English Linguistics*, 8(1), 18–30.

2. ผู้สอนสามารถแบ่งกลุ่มนักศึกษาโดยละเอียดตามคะแนนสอบก่อนเรียน เช่นกลุ่มนักศึกษาที่ต้องการพัฒนาทักษะการอ่านเพียงแค่ส่วนเดียว หรือกลุ่มนักศึกษาที่ต้องการพัฒนาทักษะการอ่านครบทุกส่วน เพื่อการวางแผนและพัฒนาความสามารถได้อย่างตรงจุดและตอบโจทย์ได้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด (Mind mapping technique) ไปใช้กับการพัฒนาทักษะด้านการฟังเพื่อเตรียมสอบ TOEIC ด้วย

- ETS. (2022). *The TOEIC® Listening and Reading test: The world's most popular English assessment for the workplace*. Retrieved from <https://www.etsglobal.org/pl/en/test-type-family/toEIC-listening-and-reading-test> April 3rd, 2023.
- Farrand, P., Hussain, F., & Tuck, D. (2002). The Efficacy of the Mind Map Study Technique. *Medical Education*, 36(5), 426–431.
- Gunning, T. G. (2002). *Assessing and Correcting Reading and Writing Difficulties*. Boston: Allyn & Bacon.
- Honke, Y. (2014). Practical Application of Mind Map to Learning English. *Kinki University Faculty of Engineering Bulletin Humanities and Social Sciences*, 44, 39–56.
- Lougheed, L. (2018). *Barron's Toeic : Test of English for International Communication* (8th ed.). Hauppauge New York: Barron's.

วารสารวิชาการ
หลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร